

Scris de newsreporter pe 06 octombrie 2022, 08:54

Tacerea dezamagitoare a Sudului Global in Razboiul lui Putin

„Sudul Global”, incorporand terminologic America Latina, Africa, Asia si Oceania, este un concept care s-a impus relativ recent, in deceniile post-Razboi Rece, prin transferul treptat al accentelor analitice dinspre aspectele legate de disparitatile istorice de dezvoltare megaregionala „nord-sud” sau de specificul cultural „centru-periferie”, ca sa nu mai vorbim de mostenirea ideologica a „Lumii a Treia” ori a lumii postcoloniale din anii ‘50-‘60, spre cele geopolitice actuale, respectiv cele de balanta a puterii si influentei la nivel mondial.

Valentin-Naumescu2-310x310.jpg

Simplu spus, conceptul se adreseaza noilor dezbateri privind **pretinsa schimbare a ordinii globale**.

Sudul Global are însă rădăcini teoretice adânci, care preced acest concept, pornind de la gânditori și lideri de esență marxista/neomarxista, începând cu Antonio Gramsci (care abordează **„chestiunea sudului”** subdezvoltat al Italiei) sau, mai recent, sociologul Immanuel Wallerstein, care propunea distincția între **„centru (nucleu) și periferie”** teoria sa privind sistemul mondial (**world-system**), trecând prin abordări revoluționare, gen Mexic și „revolta zapatista”, „renașterea africană”, World Social Forum lansat în Brazilia, formate confuze tip BRICS (Brazilia-Rusia-India-China-Africa de Sud) sau mai sofisticată **Southern Theory** a lui Raewyn Connell.

Toate acestea vorbesc despre o emancipare a sudului subdezvoltat, care poate îmbrăca – și o face de multe ori, din păcate – hainele unui **antioccidentalism** discret, explicit sau radical.

Prin antiteză, ceea ce rămâne pare să formeze „Nordul Global”, asociat cu dominația tradițională asupra ordinii mondiale și cu nivelurile înalte de dezvoltare economico-socială, dar și cu un set de valori fundamentale comune, adică **Europa și America de Nord** (SUA, Canada), plus spațiile conectate pe deplin la valorile, interesele și principiile Vestului transatlantic, deși non-occidentale din punct de vedere geografic (Japonia, Coreea de Sud, Australia, Noua Zeelandă).

Asadar, conceptual vorbind, Nordul și Sudul Global nu tin de geografie, căta vreme Australia este parte a Nordului Global, iar China și Rusia parte a Sudului Global, ci poartă mai degrabă esența clivajului occidental-antioccidental, liberal-iliberal, dezvoltat-subdezvoltat.

in Razboiul lui Putin impotriva Ucrainei și Occidentului, Sudul Global tace dezamăgitor, pozând în pretense „neutralități”, în dezamăgitoare și decedibilizante (pe termen lung) atitudini de negare a crimelor, orbire în fața unei agresiuni evidente, neînțelegere a realităților de pe teren, fals „pacifism”, închipuit „pragmatism” sau cinic „tranzacționalism”, ori pur și simplu într-un dezinteres pe care nici măcar îndepărtarea geografică nu îl justifică.

Dacă asumăm însă și dimensiunea strategică a confruntării Rusia-Vest, putem conclud că Sudul Global nu ar fi chiar așa de trist să vadă **un esec al Occidentului și o prăbușire a ordinii globale bazate pe supremăția occidentală**, în speranța că pe ruinele lumii vechi s-ar putea naște, așa cum delirează Putin, o „ordine globală dreaptă” (vrând să spună una a dictatorilor și a triumfului regimurilor nedemocratice, care sfidează normele dreptului internațional), în care s-ar fi încheiat pentru totdeauna hegemonia americană, dominația țărilor bogate și prevalența valorilor liberale.

Ma tem de la începutul invaziei că **Putin ar putea declară război împotriva Ucrainei**, ceea ce nu ar fi doar o schimbare terminologică (de la ineptă „operațiune militară specială”), ci o pregătire/„justificare” a unei agresiuni militare de mari proporții, cu folosirea unor categorii de armament în premieră după 1945.

Din start, să spunem că **Sudul Global nu este neapărat unitar în această tăcută neutralitate**, iar orice etichetă care generalizează îi nedreptățește în mod evident pe cei care susțin Ucraina și se opun public agresiunii rusești și Războiului lui Putin.

Sunt, desigur, și țări ale Sudului Global care se poziționează corect și moral, condamnând invazia Rusiei în Ucraina și sensul întregului demers revizionist al lui Putin.

Pe de altă parte, observațiile tin cont de o impresie de ansamblu, iar **sentimentul puternic că America Latină, Africa, Asia și Oceania își cam ascund antioccidentalismul în spatele neutralității nu poate fi evitat.**

Recent, la ONU, proiectul de rezolutie avansat de SUA privind condamnarea anexarii evident ilegite a celor patru provincii ale Ucrainei de catre Rusia nu a fost adoptat de catre Consiliul de Securitate. Se stia ca asa va fi, rolul proiectului fiind de a pune cei 15 membri ai CS in situatia de a se pronunta si de a-si face publica pozitia.

Rusia, bineinteles, a exprimat veto, in timp ce **China, India, Brazilia si Gabon s-au abtinut**. Nu este chiar o intamplare ca toate aceste state sunt parte a Sudului Global.

Este deja de notorietate superba si corecta observatie a lui Elie Wiesel - "**We must take sides. Neutrality helps the oppressor, never the victim. Silence encourages the tormentor, never the tormented**" (Trebuie sa ne pozitionam cu claritate. Neutralitatea ajuta agresorul, niciodata victima. Tacerea il incurajeaza pe cel care produce suferinta, niciodata pe cel chinuit.)

Cum se explica aceasta asa-zisa neutralitate? Pana la un punct, se poate sa fie vorba si de un resentiment istoric, traditional, al Sudului Global fata de secolele de dominatie occidentala si, mai recent, fata de deceniile de hegemonie americana. O razbunare tacita.

O aversiune si un sentiment ca „americani trebuie sa piarda acest razboi”, „sa se invete minte sa nu-si mai bage coada si armele in alte tari, sa nu mai atate conflicte in lume”. Il regasim, partial, inclusiv in tarile occidentale, la nivelul masivei imigratii din Sudul Global, care nu rezoneaza cu discursul politic al guvernelor tarilor lor de adoptie.

Acest **etos antiamerican** este atat de puternic inradacinat in cultura unor popoare si actioneaza atat de insidios incat pana si papa Francisc, un om altminteri cumsecade si cultivat dar setat, acolo in strafundurile intelectului sau, tot ca un sud-american sadea, mai scapa la cei aproape 86 de ani ai sai cate un „porumbel” anti-NATO (bineinteles, „un porumbel al pacii”) si cate o aluzie antiamericana, pe care imediat consilierii si cei care ii explica mersul politicii internationale trebuie sa i-o corecteze in discursurile ulterioare.

Pur si simplu, din cultura populara din care acesta provine, el nu reuseste sa distinga usor si din prima cine este criminalul, agresorul, invadatorul, creatorul acestui razboi, fiind nevoie sa i se explice ca nu este posibil, de la inaltimea unei asemenea uriase demnitati, sa spui bazaconii de nivelul propagandei rusesti, dupa care omul intelege, isi revine si cere, soft, in stilul lui, „oprirea suferintei umane din Ucraina”.

Dincolo de aceasta presupunere a antiamericanismului (care poate fi oricand infirmata oficial de orice guvern din Sudul Global), **este cu siguranta si un calcul gresit**.

Iluzia Sudului Global este ca o victorie a Rusiei in fata Occidentului i-ar avantaja cumva si pe ei in viitor. Ca lumea s-ar putea schimba intr-un sens care sa le aduca si lor beneficii, eliminand suprematia SUA si a Vestului. Complet fals.

Exact pe evidentierea acestei evaluari strategice gresite trebuie acum sa marseze Occidentul.

Nu pe Rusia si nu pe autocratiile nenorocite care aduc numai saracie, coruptie, crime si subdezvoltare ar trebui sa mizeze Sudul Global, ci tot pe directiile de dezvoltare trasate de democratiile liberale si de lumea occidentala, care a facut posibil progresul urias al acestor tari mai sarace in ultimele decenii.

Daca Sudul Global a inceput un anumit proces de dezvoltare, modernizare si emancipare in

ultimii 30 de ani, este in primul rand datorita Occidentului si globalizarii, nicidecum Rusiei, Chinei si regimurilor dictatoriale antioccidentale.

Ne surprinde jocul alunecos al Indiei, de exemplu, care crede ca acum e momentul sa-si creasca spectaculos cota pe piata politica si economica mondiala, sa fie curtata de toata lumea si sa-si contureze astfel profilul de mare putere emergenta, inarmandu-se din Rusia si cumparand ieftin hidrocarburi rusesti, fara sa condamne invazia Rusiei in Ucraina.

India trebuie sa condamne Razboiul lui Putin, daca aspira la un statut demn in sistemul international!

Regimul Narendra Modi este iliberal, autoritar, un regim ales dar nu un regim democratic, in fine, un regim pe care UE, din cauza razboiului, a renuntat sa-l mai critice si sa-l mai sanctioneze pentru incalcarea drepturilor omului in India, inchizand ochii tocmai pentru a nu se consolida prea mult blocul antioccidental.

India joaca la doua capete, cum joaca multi din Sudul Global, crezand ca le-a venit momentul, in sfarsit, sa fie isteti. Nici ucrainenii nu mai stiu ce sa le zica, pe de o parte, Kuleba le arata obrazul, pe de alta parte, Zelenski (dupa consultari lucide si realiste cu occidentalii)[le multumeste pentru sprijin](#), ca sa nu-i ostilizeze si sa tina macar de un capat al atei.

Pe de alta parte,[India a depasit recent economia Marii Britanii](#), devenind a cincea economie a lumii. Lumea se schimba. Marimea conteaza. Cifrele fac jocurile.

Dar volumele contextuale nu sunt totul – India nu ar trebui sa uite de rivalitatea sa cu China si de faptul ca, la un moment dat, in fata dragonului chinez, se va intoarce la vechile aliante occidentale si va cere sprijin.

Probabil, **Occidentul a gresit considerand ca sustinerea pentru Ucraina si condamnarea invaziei si a Razboiului lui Putin vor veni de la sine**, asa cum vin in Europa Centrala si de Est, de exemplu.

Noi, aici, ii uram sincer pe rusii care conduc Rusia. Nu avem nevoie de explicatiile occidentale. stim bine lectia. in America Latina, Africa sau mai stiu eu pe ce insule cu palmieri din Pacific, Putin poate ca se vede altfel, asa cum relatiile cu SUA si amintirile relationarii cu puterile occidentale se vad altfel.

Dar mesajul occidental pentru Sudul Global trebuie sa fie acum mai substantial, mai atent, mai clar, mai ferm, mai transant, mai exigent si mai ofertant in acelasi timp „**Nu fiti cacacios** (Nota bene: rog consultati dictionarul limbii romane), daca vreti intr-adevar o lume mai buna si mai libera, cu mai multe oportunitati de dezvoltare alaturi de noi, nu e nevoie sa luptati pentru Ucraina, ci doar sa fiti de partea buna a istoriei, sa va alaturati cauzei drepte, sa recunoasteti si sa spuneti ceea ce se vede si de la 5 sau 10 mii de kilometri distanta: un stat agresor a invadat nejustificat un alt stat, a pornit un razboi, a comis si comite crime impotriva civililor, pretinde ca anexeaza teritoriile unui stat vecin suveran, ameninta cu bombele nucleare. **Atata doar va cerem acum!**

de Valentin Naumescu

Sursa: Spotmedia.ro

ADRESA: <http://crct.ro/nAgA>